

+bug), *enclose* (en-+close), *refresh* (re-+fresh), *unhide* (un-+hide), *recolor* (re-+color), *decompress* (de-+com-+press), *unsubscribe* (un-+sub-+scribe), *profile* (pro-+file), *report* (re-+port), *foreground* (fore-+ground), *complex* (com-+plex), *preset* (pre-+set), *incorrect* (in-+correct), *across* (a-+cross), *around* (a-+round), *before* (be-+fore), *below* (be-+low). Префіксація не передбачає фонологічних змін голосних чи приголосних як це відбувається при суфіксації.

Префікси – це склади, які ми додаємо перед певними словами, щоб сформувати нові слова. Значення нових слів залежить від префіксу, який був використаний. Суфікси – це склади, які ми додаємо до кінця певних слів, щоб сформувати нові слова. Суфіксація зазвичай змінює частину мови слова, тоді як префіксація майже завжди зберігає її. У сучасній англійській мові суфіксація в основному характеризує формування іменника чи прикметника, тоді як префіксація майже типова для творення дієслів. Питання використання в галузі інформаційних технологій термінів з інших наук і власного терміноворення вимагає детальніших досліджень.

1. Felber H. *Terminology Manual* / H. Felber. – Paris : UNESCO, INFOTERM, 1984. – 426 p. 2. Cabré M. *Terminology : Theory, Methods, and Applications [Електронний ресурс]* / M. Cabré. – Amsterdam : John Benjamins Publishing, 1999. – XII, 247 p. Режим доступу: <http://books.google.com.ua/books?id=GAqGD9Xtu0IC&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false> 3. Arnold I. V. *The English Word* / I. V. Arnold. – 3d ed., revised and enlarged. – M. : Vysshaya Shkola, 1986. – 295 p

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА»

Гавран М.І.

Національний університет «Львівська політехніка»

У сучасному суспільстві знань вагомого значення набуває формування всебічно-розвинутого фахівця, який не лише має знання й уміння, але й володіє комунікативними навиками, здатний керувати своїми емоціями. Сьогодні вчені наголошують на гармонійному поєднанні інтелекту й емоцій людини, що водночас гарантує розвиток висококваліфікованого й успішного працівника.

Поняття «емоційний інтелект» (emotional intelligence - EQ) було вперше використано ще в 1990 р. П. Селовейом та Дж. Майером, які у своєму дослідженні доводять, що емоційний інтелект більшою мірою відповідає за успіх у житті і навчанні, ніж IQ людини [1]. З цього часу значення терміну «емоційний інтелект» удосконалюється і розширюється. Українські та зарубіжні науковці, а саме Т. Шиян, С. Понікаровська, Є. Стаканова, Д. Гоулман, Г. Гарднер, Р. Пішгадам, та інші, активно застосовують це поняття не лише в психології, але й менеджменті, освіті. Загалом, емоційний інтелект – це інтегроване поняття, що поєднує уміння контролювати свій емоційний стан, розуміти свої і чужі емоції й почуття, не втрачати здатності думати у стресовій ситуації, обирати адекватні способи спілкування. Д. Гоулман виокремлює двадцять п'ять емоційних компетенцій, серед яких самопізнання, самовпевненість, самоконтроль, орієнтація на досягнення, соціалізація, тощо [2].

Завданням нашого дослідження є проаналізувати сучасні методи навчання, що використовуються на заняттях з дисципліни «Ділова іноземна мова», та виявити їхній вплив на розвиток емоційного інтелекту майбутніх економістів.

Оскільки дисципліна «Ділова іноземна мова» у вищих навчальних закладах України відноситься до соціально-гуманітарного напрямку, тому вона спрямована на відображення поведінки особистості та визначення її ролі у суспільстві, її взаємодії з реальністю. Емоційна сфера відіграє вагомую роль у формуванні навичок та вмінь мовлення, а у діловому іншомовному спілкуванні відбувається контрольований емоційно-комунікаційний процес, що вимагає не лише знання іноземної мови, але й уміння керувати власними емоціями. Вважаємо, що вивчення дисципліни «Ділова іноземна мова» разом із професійно поєднаними та підібраними видами навчально-виховної діяльності, формами та методами засвоєння навчального матеріалу, сприятиме розвитку емоційного інтелекту студентів-економістів. Адже, як зазначає Є. Стаканова, у процесі вивчення іноземної мови можна моделювати комунікативні ситуації і відпрацьовувати певні моделі поведінки в різних ситуаціях спілкування [3].

Одним із найбільш значущих завдань дисципліни «Ділова іноземна мова» є формування у студентів-економістів комунікативної компетенції, що дозволить їм використовувати власні знання й уміння на практиці, під час ділових переговорів, спілкування з представниками інших націй на семінарах чи конференціях. Комунікативний підхід у вивченні іноземної мови забезпечує домінування відкритого спілкування над мовною коректністю, що удосконалює навички усного мовлення. Вважаємо, що використання загальних та групових дискусій,

обговорень, діалогічного мовлення у межах економічної тематики не лише дає змогу студентам висловлювати власну думку й відстоювати її, але й формує емоційну грамотність. Адже студент вчиться контролювати власні емоції й адекватно відповідати на зовнішні подразники, розуміти та співпереживати почуття співрозмовника.

У дискусійних групах студентам пропонується вільно висловлювати свої почуття і ділитися ними з іншими учасниками навчального процесу, що дає змогу глибшого самопізнання, покращити відносини з іншими, значно зменшити стрес і тривогу [4, 39]. Останні часто виникають у студентів, які бояться робити помилки у власних висловлюваннях. Робота у дискусійних групах, де викладач лише спостерігає за процесом обговорення, допомагає удосконалити комунікативні навички й розвивати емоційні компетенції, а особливо здатність стресового контролю. Окреслений вид роботи може використовуватися як для введення нового тематичного матеріалу, так і для засвоєння вивченого.

Вивчення ділової іноземної мови студентами-економістами значно полегшується та удосконалюється, якщо на заняттях використовується метод симуляції, який спрямований на вирішення різних бізнес задач та ситуацій, що наближені до реальних умов. Наприклад, вивчаючи тему «Міжнародна компанія і її фінансовий менеджмент» («International company and its financial management») студентам пропонується ділова гра, де вони отримують змогу спробувати себе в певних ролях (працівників міжнародної компанії, керівників відділів, директорів, тощо) і повинні вирішити визначені завдання і проблемні ситуації (утворити філіал чи відділення компанії, залучити нових інвесторів, захистити капітал компанії від втрат, тощо). Симуляційні бізнес-ігри формують навички спілкування, ведення переговорів, прийняття рішень, розвиваючи при цьому невербальні засоби спілкування. Водночас «рольове перевтілення значною мірою сприяє активізації розумових і регулятивних процесів, змушує студентів абстрагуватися від себе, покращує їхній емоційний стан і загальний мікроклімат у групі, що не лише мотивує процес навчання, але й допомагає зрозуміти себе, свої почуття» [5, 94].

Інноваційною методикою вивчення іноземної мови вважається використання вправ та виконання завдань за допомогою технічних засобів. Створення презентацій з комп'ютерною програмою PowerPoint дає змогу студентам самостійно дослідити задану тему, оволодіти лексичним матеріалом та підготувати цікаву наочну доповідь. Водночас представлення доповіді на загал розвиває в студентах впевненість, самоконтроль, самооцінку, навички вдалого поєднання вербальних і

невербальних засобів висловлювання, ораторські здібності, вміння працювати на публіку.

Істотний внесок в емоційну грамотність студентів-економістів може зробити використання різноманітних анкетувань на заняттях з «Ділової іноземної мови», що допомагають студентам не лише більше дізнаватися про свої емоційні компетенції та вплив емоцій на кар'єрне зростання, але й усвідомити свою значущість, розвивати міжкультурну обізнаність. Використання таких анкет вдало поєднується із вивченням теми «Соціокультурні фактори у міжнародному бізнесі» («Sociocultural factors in international business»).

Отож, проведене дослідження засвідчує безпосередній зв'язок між вивченням іноземної мови і розвитком емоційного інтелекту. Зрозуміло, що розглянуті методи навчання і види діяльності, які використовуються на заняттях з дисципліни «Ділова іноземна мова» не охоплюють усі можливі засоби, що здатні розвивати емоційний інтелект студентів. Проблема емоційної грамотності є значно ширшою і глибшою, оскільки в сучасному суспільстві знань, де з кожним роком зростає конкуренція між фахівцями і виникають питання лідерства, володіння комунікативними навиками і уміння керувати власними емоціями стають рушійною силою у кар'єрному зростанні економістів.

1. Salovey P., Mayer J. *Emotional intelligence* / P. Salovey, J. Mayer // *Imagination, cognition, and personality*, 9. – 1990. – Pp. 185 – 211. 2. Goleman D. *Working with emotional intelligence* / D. Goleman // *New York: Bantam*, 1998. 3. Стаканова Е.В. *Развитие эмоционального интеллекта студентов при изучении иностранного языка* / Е.В. Стаканова // *Актуальні проблеми викладання іноземних мов для професійного спілкування: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.*, –7 квіт. 2012 р. : У 3 т. – Д. : Біла К.О., 2012. – С. 59 – 63. 4. Pishghadam R. *A quantitative analysis of the relationship between emotional intelligence and foreign language learning* / Reza Pishghadam // *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*. - Vol. 6, No. 1. - 2009. - Pp. 31–41. . [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://e-flt.nus.edu.sg> 5. Шиян Т.В. *Розвиток емоційного інтелекту студентів молодших курсів засобами дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням»* / Т.В. Шиян // *Наукові праці. Сер. Педагогіка*. – Вип. 146. Т. 158. – 2012. – С. 92 – 95.